

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47-82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Scene furtunoase în Camera italiană

— Fostul ministru de externe italian, Zapelli declară că războiul nu poate fi purtat mai departe. —

Roma, 6 Dec. — Ședința dela 4 Dec. a Camerei italiene s'a început cu declarația deputatului Meda, care a arătat necesitatea de a se face totul pentru obținerea biruinței și pentru scurtarea războiului.

Fostul ministru de finanțe Luzati, a cerut guvernului ca fără optimism să ia toate măsurile extraordinare economice și financiare, pentru a întâmpina marile primejdii. Urzitorii războiului (aici Luzati crede Germania și Austro-Ungaria) sînt bine înarmați din punctul de vedere economic și militar, și nu s'au sfîșit să distrugă Belgia și să omoare aproape Serbia. Otorul urează reînvierea martirilor belgieni și sîrbi. Diplomația Ententei a spus Luzati a arătat în Balcan puțină energie și prevedere.

Alăturarea Italiei la convenția Londrei de a nu încheia o pace separată nu oferă destule garanții, că pentru jefurile sale Italia va culege și roadele corespunzătoare și dacă va fi pusă pe același picior cu ceilalți aiași în ce privește raporturile diplomatice, militare și financiare.

A luat apoi cuvîntul prim ministrul italian Salandra, care a spus că nu este în interesul țării de a face noi comunicări cu privire la politica externă și situația războiului. Guvernul italian își dă perfect seamă de gravitatea situației și de străduințele ce trebuie depuse pen-

tu repurtarea victoriei. De când populația de pe coasta Adriatică suferă atîta, știm acum cu toții că războiul în mare parte e purtat numai de aceia pentru a face în viitor cu neputință asemenea suferințe. Inferioritatea topografică a Italiei în Marea Adriatică poate fi refăcută numai printr-un război biruitor. Italia va lăsa ca și alte popoare să se arate în Marea Adriatică, dar ea trebuie să aibe hegemonia civilă în Marea Adriatică.

Trecînd apoi la politica internă, Salandra a vorbit de activitatea cenzurii, și în mijlocul viilor strigate de protestare ale socialiștilor — dinisul a spus că va sista cu desăvîrșire acele zile, dacă din interese nemărturisite, invennează sufictul poporului italian și înfățișează jefurile războiului mai mari decît sînt în realitate.

Deputatul socialist Maroni a adus cîștii asupra cenzurii și culplul d'Amazio. În mijlocul unor mari tumulturi, fostul ministru de externe Zapelli a declarat că războiul nu trebuie să mai fie continuat. Dar cum continuitatea guvernului nu poate fi interuptă — el preferă să se abtie dela votare.

Socialistul Turati a spus că socialiștii vor vota contra guvernului, fiindcă acesta a voit războiul.

La votare, 405 au votat pentru și 48 contra ordinei de zi a guvernului.

DIN ROMÂNIA

Din parlamentul român

— Interpelarea dlui Delavrancea —

Foarte interesantă a fost ședința de Joi atît în Camera română.

La Camera deputatul Barbu Delavrancea din gruparea d-lui Filipescu și-a dezvoltat următoarea interpelare:

Interpelez pe d. prim-ministru și ministru de război și-l rog să-mi răspundă:

- 1) Dacă crede că deținerea puterii creează numai drepturi iar nu și datorii?
- 2) Dacă una din cele mai de seamă datorii nu este și grija de ordinea morală și socială?
- 3) Dacă ordinea morală și socială nu se sprijină în bună parte pe pactul nostru fundamental?
- 4) Dacă consideră pactul nostru fundamental ca pe un cod de prevederi copilărești despre care să nu-ți amintești decît în ziua când interesele tale sau cele de partid sînt în joc?
- 5) Dacă titlul II. din Constituțiune — »Despre drepturile Românilor« — nu face deosebirea firească între români și între străini?
- 6) Dacă »libertatea presei« și regimul creat în favoarea ei, nu sînt acordate numai românilor în deosebire de toți ceilalți străini aflați în țară cari nu se bucură decît de »protecțiunea dată de legi personale și averilor în genere«?
- 7) Dacă străinii au mai multe drepturi decît drepturile civile private și naturale?
- 8) Dacă străinii au exercițiul drepturilor politice?
- 9) Dacă faptul străinilor de a întemeia organe de publicitate, în limbi străine sau în limba românească, or de a cumpăra foi cari turbură, vatamă și primejduesc ordinea internă și cea externă, difăimînd bunul nostru renume, diformînd caracterele mai slăbănoage, subțind încrederea în noi și izbind în idealul nostru național, este un fapt ușor care se poate îngădui?
- 10) Dacă crede sau nu că e destul de armat de legile existente în contra acestor atentate cari zilnic se repetă la noi de 1 an și jumătate?

Dacă crede că ceea ce Constituțiunea oprește direct, s'ar putea tolera, indirect și ocolit, prin prepuși.

Dacă nu crede, d-sa, că nu astfel se guvernează un popor vrednic de viață? Că scăderea celor de sus nu prăbușește o societate? Că nepăsarea celor însărcinați cu privighierea nu este mai rea — în momentele tragice când se

România a respins cererea rușilor de a-și trece oștile prin țară

Viena, 6 Dec. — Ziarul Kölnische Zeitung publică următoarea telegramă primită dela corespondentul său din Sofia:

În 28 Noiembrie guvernul român a comuni-

cat celui rus, că România nu poate să permită armatelor rusești ca să treacă prin teritoriul ei. Dacă totuși se va încerca o asemenea trecere România va fi silită să se împotrivescă.

Tratatative româno-bulgare

București, 6 Dec. — »L'Independance Roumaine« afirmă că guvernul român și cel bulgar studiază acum posibilitatea de a aduce în Ro-

mânia prin Adrianopol cele câteva mii de vagoane din Salonie, încărcate cu marfă pentru România.

Presa italiană nu mai crede în intervenție României

Frankfurt, 6 Dec. — »Frankfurter Zeitung« aflu din Lugano: Știrile despre apropierea României de puterile centrale devin tot mai dese. După ce un corespondent din București al ziarului »Corriere della Sera« a anunțat retragerea

trupelor române dela granița austro-ungară, — dă acum o corespondență din Atena al ziarului »Stampa« impresia cercurilor politice de acolo după care România dacă ar renunța la neutralitatea ei ar porni contra Ententei.

Intrarea bulgarilor în orașul muntenegrean Djakova

Dela cartierul de presă, 6 Dec. — Muntenegrenii au făcut eri zadărnice eforturi să se răzune print'o ofensivă inversunată pentru hătaia primită la Plevlje și Sandsac. Coloanele muntenegrene au început o ofensivă în sease direcțiuni în contra trupelor noastre pe munții Kojen Planina și Cseholin, în speranță, că vor reuși să respingă trupele noastre îndărăt spre Plevlje. Planul lor a eșuat. După o luptă scurtă dar aprigă, muntenegrenii s'au retras în direcție spre sud și sudvest. Trupele noastre au în-

tal, mereu și muntenegrenii au atacat din nou armata noastră în Celebie, la hotarul Bosniei, unde au fost bătuti muntenegrenii la 27 Nov.

Muntenegrenii au mai atacat trupele noastre lingă muntele Ljubnica dar au fost respinși.

Bulgarii au intrat în orașul muntenegrean Djakova, unde au capturat un număr material de războiu. — Trupele germane au intrat în Monastir, apoi au venit și trupele bulgare, ceia-ce înseamnă, că trupele germane înaintează și ei în Macedonia înspre hotarul Greciei.

ucid, se frământă și se așează popoarele lumii — decât sguduiri izolate și trecătoare?

Acestea sunt întrebările pe cari le adresez d-lui prim-ministru, și-l rog să-mi răspundă franc și categoric, căci după răspunsurile pe cari mi le va da, voi alege de cele un ministru constituțional și parlamentar, sau de este un uzurpator al puterii de fapt, care ne-ar duce, vrând nevrând, la micșorarea și umilința României și a neamului întreg.

Interpelarea aceasta o adresez d-lui prim-ministru și ministru de război și numai d-sale.

Rog pe d. președinte al Camerei să binevoiască a o cumnica d-lui prim-ministru și a-mi fixa ziua când o voi desvolta în ședința publică, — ori, de se va socoti altfel — chiar în ședința secretă. (Opoziția aplaudă).

D. Ferechide: Se va comunica guvernului această interpelare.

Admiterea ofertei germane pentru cumpărarea a 50.000 vagoane cereale românești

Din București se anunță

La Camera de comerț, comisiunea centrală de export, s'a întrunit sub președinția d-lui ministru Al. Constantinescu.

E. de remarcat, că la această ședință au asistat și reprezentanții sindicatelor agricole, d-ii Seceleanu, D. Greceanu și Cantacuzino-Pășeanu, cari la ultimele două ședințe au lipsit, întru că nu se precizase răspunsul asupra cererilor agricultorilor; de a se spori numărul reprezentanților agricultorilor în sinul comisiunei.

Intrând în ordinea de zi a discuțiilor, d. ministru a răspuns, că s'a admis cererea agricultorilor de a se mări numărul reprezentanților a-

gricultorilor în comisiunea centrală. Urmează să se modifice regulamentul în vederea aceasta și apoi să se efectueze alegerile celor, cari vor intra în comisiune.

Cu aceasta agricultorii vor fi împăcați și va da fără îndoială tot sprijinul, ca această instituție să lucreze mai departe, aducând servicii reale atât intereselor statului, cât și producătorilor.

Luându-se în discuțiune oferta de cumpărarea a 50 mii vagoane de cereale de către reprezentanții unei case de comerț germano-austro-ungară, comisiunea de comun acord a admis oferta.

Se vor vinde astfel prin comisiune 50 mii vagoane cereale, repartizate astfel: 20.000 vagoane grâu, 10.000 de porumb, 7500 orz și 5 mii de ovăz, 2500 de mazăre și 5000 de fasole.

Contractul s'a încheiat pe baza următoarelor prețuri pentru grâu 3200 lei vagonul. Pentru porumbul cincantini 3000 lei de vagon, porumbul comun cu 2800 lei, orzul cu 2700 lei, ovăzul cu 2600 lei, mazărea cu 4000 lei și fasolea cu 5000 lei vagonul.

Pentru transportul acestor cereale, cumpărătorii și-au luat angajamentul să aducă în țară 30 mii vagoane străine; iar restul de 20 mii vagoane cereale vor fi transportate cu șlepurile. Dacă șlepurile străine vor putea merge în josul Dunărei, atunci cumpărătorii le vor aduce în porturile românești dacă nu, atunci cerealele vor fi transportate în șlepurile românești până la Turnu-Severin, unde se vor transborda în șlepurile străine.

Asupra acestei vânzări, totul este rânduit până acum. Urmează acum, să se fixeze definitiv și modalitatea plății. Delegații cumpărătorilor se vor întruni la Banca Națională, unde vor stabili felul plății cu d. I. Bibicescu, vice-gubernatorul Băncii Naționale care va preciza moneda cu care se va face plata.

Este dar fapt evident, că acțiunea Ententei în Balcani s'a sfârșit cu o rușinoasă înfringere.

Faptul că comunicatul german anunța că și trupe germane au intrat în Monastir, vădește că în Macedonia luptă acum bulgarii alături de germani, pentru alungarea trupelor Ententei din Macedonia și poate chiar din Salonic.

*

Iată amănuntele celor mai noi lupte de pe frontul sîrbo-muntegrian date de comunicațiile austro-ungare, germane și bulgare dela 3, 4 și 5 Decembrie:

(3 Decembrie). — La apus și la sud de Novibazar, detașamente austro-ungare la care s'au asociat numeroși mohamedani înarmați au prins alaltăeri și eri în total 5500 prizonieri. În luptele dela regiunile de graniță între Mitrovița și Ipek la atacul nostru s'au asociat și amănuii.

Höfer, mareșal locot.

În munții la sud-vest de Mitrovița se desfășură cu succes lupte cu detașamente dușmane. S'a prins la aceste lupte 1200 sîrbi.

Șeful Statului major.

(4 Decembrie). — Trupele noastre au luat eri dimineață cu asalt înălțimile la sud de Plevlje. Și la Tresnjevica, la sud-vest de Sjenica, au fost bătuti muntegrieni. La apus de Novibazar moșlimii înarmați au alungat bende de jefuitoi muntegrieni. Prizonieri am făcut eri în total 2000 sîrbi la Novibazar și Mitrovița.

Höfer, mareșal locot.

Luptele contra detașamente sîrbești răpitate continuă în munți.

Eri am prins peste 2000 sîrbi.

Șeful Statului major.

(5 Decembrie). — La Celebic s'a încins iar o bătălie mai mare. Muntegrieni au fost atacați de o grupă a noastră venită din Foca și respinși la graniță. La sud de Plevlje trupele noastre au respins aprige contra atacuri muntegriene. În materialul de război capturat la Plevlje am aflat un milion de pașoane de infanterie și sute de capsule de munițiuni de artilerie. La sud de Novibazar am prins eri iară 600 prizonieri.

Höfer, mareșal locot.

În lupte victorioase la Plevlje și în munții la nord-est de Ipek am făcut câteva sute de prizonieri. Trupe bulgare au angajat o luptă la sud-vest de Prizren cu dușmanul în retragere, l-au bătut și i-au luat peste 100 tunuri, mari cantități de material de război și 200 automobile. În munții Iamak (la sud-est de Debra) și în drumul Krcova-Ohrida au fost respinse așergarde sîrbești. La Monastir au intrat detașamente germane și bulgare și salutate cu bucurie de autorități și populație.

Șeful Statului major.

Raportul bulgar anunță:

După înfrângerea sârbilor la 29 Noiembrie la Prizren, frunturile armatei sârbești s'au retras spre Djakova și de a lungul Beli-Drinei, spre Dibra și Scutari. Trupele noastre continuă fugăria sârbilor în ambele direcțiuni. La 3 Decembrie coloana noastră care urmărea pe sârbi de a lungul Beli-Drinei a angajat o luptă într-o poziție de pe malul stîng al râului Ljuma, a atacat energic pe dușman — l'a risipit, silindu-l să se retragă, retragere

MERSUL RĂZBOIULUI

Cucerirea Monastirului și teama trupelor Ententei de a fi aruncate în mare

— Succese pe frontul sîrb și muntegrian. — Ofensiva italiană la Isonzo în scădere. — Politica și războiul în Anglia și Franța. — Ententa nu poate conta pe sprijinul Greciei. — Turcia începe răfuiala generală la Dardanele și Mesopotamia. —

Efectele marilor evenimente din Balcani pare să fi paralizat ori-ce acțiune pe frontul rusesc și francez. Comandamentul armatelor țarului continuă acum ofensiva numai pe hârtie, în comunicatele lui oficioase tendențioase și mincinoase, iar în Franța se procedează acum la reorganizarea comandamentului superior al armatei franceze.

În vremea aceasta, în Macedonia, unde Ententa anunța prin presa ei — că va da o luptă mare contra puterilor centrale, în Macedonia — Ententa a suferit o nouă mare înfrângere, prin intrarea trupelor bulgare la Monastir. Diviziile anglo-franceze cari au fost trimise din Salonic în Macedonia sîrbească pentru a veni în ajutorul armatei principale sîrbești — nu s'a arătat în stare nici măcar să scape din greaua situație mică armată a colonelului sîrb Vasics care cu disperare voia să apere Monastirul. Singura trebuit să lupte acest colonel cu cele câteva batalioane ale lui, iar presupuse e 150.000 de baionete anglo-franceze aflătoare în Macedonia, stăteau departe pe malul de răsărit al Cernei, neștiind e'le singure cum să scape de încurcătură.

Până chiar și o telegramă a biroului englez

Reuter, anunță din Atena, că în Macedonia forțele bulgare au o poziție în forma unei foaiețe cu cari string trupele anglo-franceze.

Dacă din Londra se răspândește o astfel de telegramă, nu înseamnă aceasta că statele Ententei vor să deșinde încetul cu încetul opinia publică europeană cu retragerea trupelor anglo-franceze din Macedonia, iarăși spre Salonic și imbarcarea lor. Aviatori germani cari au zburat deasupra Salonului, au observat că trupele Ententei se înăresc puternic la Salonic, de siguri ca după învățămintele dela Gallipoli, să fie piegătite pentru eventualitatea unui atac acolo și a nu se lăsa aruncate în mare.

În vreme ce armatele generalului Kövess au pătruns în mai multe locuri pe teritoriul muntegrian, — trupele germane și bulgare continuă ofensiva lor viguroasă la granița albaneză. — Căci s'a dovedit că cea mai mare parte a armatei sîrbești existentă încă s'a retras pe teritoriul albanez iar nu pe cel muntegrian, luînd drumul Prizren-Scutari.

50 zile au fost necesare pentru zdrobirea Serbiei, — oare pe câte zile mai poate conta regele Nichita pe existența regatului său muntegrian?

care a degenerat într-o fugă plină de panică. Aci sârbii au lăsat în mâinile noastre 100 tunuri de câmp, 200 automobile, o cantitate colosală de material de război, 150 care de provizii, și atâtea cantități de monturi și obiecte de înarmare, încât drumul de a lungul Beli Drinei spre Kula Ljuma e plin de aceste cantități de material de război.

În direcția spre Djakova, trupele sârbomuntene la apariția trupelor noastre s'au retras, evacuând Djakova, lăsând acolo 6 tunuri. Cavaleria noastră urmărește pe dușman spre Djakova.

După măiturisirea prizonierilor, regele Petru al Serbiei a trebuit să fie transportat pe o targă, fiindcă drumul de a lungul râului Drina la vest de Kula Ljuma e impracticabil chiar pentru cai.

De pe frontul rusec numai comunicatele germane anunță, că la armata generalului Linsingen, trupele germane printr'un atac cu surprindere au bătut un detașament rusec la Podzerevice, pe Stir, la nord de linia ferată Kovel-Sarni, prinzând 66 oameni. La un atac rusec lavei, la sud-vest de Pinsk, care a fost cu puțință numai pentru acei cari cunosc terenurile regiunii mlăștinoase și păduroase, un comandant de divizie german a fost prins de ruși. Alți ofițeri germani nu lipsesc. Nu-i adevărat că trupele germane și austro-ungare au trebuit să se retragă la Kozlinec și Czartorisk — cum afirmă comunicatul rus dela 29 Noiembrie.

Ziarele din Petersburg anunță că comandamentul rusec a fost informat că frontul german și austro-ungare au fost întărite de numeroase trupe noi.

LUPTELE DIN APUS

— Perderile suferite de englezi până la 9 Noiembrie. — Ce i pe frontul franco-belgian. — Vapoare engleze scufundate. — Un nou guvern englez? —

Comunicatul german dela 3 Decembrie anunță că două monitoare engleze au bombardat fără efect coasta belgiană dela Westende. La sud de Lombartzide la Nieuport, a fost surprinsă o gardă franceză. La vest de Roye un biplan francez s'a dat jos în urma focului artileriei germane. 2 ofițeri francezi au fost prinși. În ziua următoare, căzând o ploaie torențială pe tot frontul francez — ori-ce luptă a fost sistată.

— Un raport oficios englez anunță că până la 9 Nov. pe frontul francez englezii au pierdut: morți: 4620 ofițeri și 69.272 soldați. Răniți: 9754 ofițeri și 240.283 soldați. Disparați: 1582 ofițeri și 54.446 soldați. La Marea Mediterană: morți 1504 ofițeri, 21.571 soldați. Răniți 2860 ofițeri și 70.148 soldați. Disparați 350 ofițeri, 10.211 soldați. Pe celelalte câmpuri de război: morți 227 ofițeri, 2052 soldați, răniți 337 ofițeri, 5587 soldați. Disparați 76 ofițeri, 3223 soldați. Perderile flotei: morți 589 ofițeri și 9929 soldați, răniți 161 ofițeri, 1120 soldați, Disparați 52 ofițeri, 310 soldați. Perderile totale: 510.230 oameni.

— Submarinele germane au mai scufundat în cursul săptămânei trecute următoarele vapoare engleze: Colenso de 3861 tone, Madnute 1863 tone, Orange Prince de 3583 tone, Longton Hale de 4437 tone.

— O știre din Paris anunță că e apropiată demisia prim ministrului englez Asquith, care va avea de succesori pe Carson care vine cu programul introducerii serviciului militar obligator în Anglia.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— A slăbit iară ofensiva italiană la Isonzo. — Din parlamentul italian. — Italia cere Albania pentru intervenția ei în Balcan. —

Avântul italienilor în teribila lor ofensiva de la Isonzo iară a scăzut. Văd că avântul acesta nu prea aduce rezultate pipăibile. La Gorița situația e favorabilă pentru trupele noastre.

De pe frontul italian, comunicatele lui Höfer dela 3, 4 și 5 Decembrie vestesc următoarele noi lupte:

(3 Decembrie.) — După atacurile cu totul eşuate ale italienilor în zilele din urmă la capul de pod Tolmino și asupra fortificațiilor noastre la nord — s'a produs erii liniște la acest front. La Oslavica a fost respins un nou atac italian. Tot așa au eşuat atacurile italiene la monte San Michele. La San Martino a fost nimic un detașament italian cari s'au apropiat sub protecțiunea sacilor lor de nisip. Orașul Görz a stat sub un foc viu al italianilor, pricinuind noi pagube însemnate în interiorul orașului.

(4 Decembrie.) — Acțiunea de atac a italienilor contra capului de pod Görz și partea de nord al platoului Doberdo continuă. Atacuri mai slabe și încercări de înaintare la Oslavija și Podgora au fost respinse. Bombardarea orașului Görz urmează în contra muntelui San Michele și San Martino au atacat puternice forțe italiene. Și aici trupele noastre au respins toate atacurile.

(5 Decembrie.) — Eri italienii s'au mărginit pe frontul Isonzo numai la un foc de artilerie de o intensitate variată. Numai la Oslavija au încercat erii ziua și noaptea atacuri izolate, cari au fost respinse toate. Pe frontul tirolez artileria dușmană a desfășurat o activitate mai vie contra regiunii întărite de la Lardaro.

Höfer, mareșal locot.

— Știri noi sosite din Roma, anunță că demonstrațiile deputaților socialiști a fost foarte violentă în Camera italiană, în ședința de deschidere. De peste 20 de ori au întrerupt pe Sonnino în discursul său. 15 deputați s'au anunțat la cuvânt ca să comenteze declarațiile ministrului de externe.

— Se afirmă că Lordul Kitșener când a fost la Salonic, a declarat că Italia pune grele condițiuni ca să ia parte la acțiunea Ententei din Balcani. Ea cere să-i se cedeze toată Albania.

Din oscilările politice grecești

Presa franceză e iarăși pesimistă în ce privește ținuta Greciei. Cercuile diplomatice din Paris — după cele mai noi telegrame primite din Atena — consideră situația din Grecia față de Ententa ca foarte gravă. Statul major al armatei grecești, e învinuit de Ententa că prelungeste în mod artificial tratativele cu reprezentanții anglo-francezi.

Presa pariziană anunță că guvernul grec a prezentat reprezentanților Ententei un referat militar în care se arată că Salonicul nu mai are nici o valoare pentru trupele Ententei, odată ce armata sârbă e invinsă. Guvernul din Atena sfătuiește de aceea pe comandantii trupelor anglo-franceze să părăsească Salonicul.

Un ziar din Rotterdam anunță din Sofia, că

atitudinea Greciei față de violarea neutralității ei se va preciza curând, îndată ce puterile centrale vor fi terminate cu acele măsuri cu cari plănuiesc să sprijine puternic Grecia în caz de nevoie. Grecia va cere atunci îndepărtarea trupelor Ententei de pe teritoriul grec.

Ziarul englez »Daily Telegraph« află din Salonic, că prim ministrul grec Sculidis face totul pentru a înălțura un conflict cu Ententa. Dar politica lui de neutralitate folosește numai puterilor centrale, pe când Ententa primește din partea Greciei numai promisiuni, cari nu vor avea nici o valoare.

TURCIA ȘI DUSMANII EI

— Se apropie momentul răfuiei definitive a Turciei cu trupele anglo-franceze. —

Din Constantinopol vine această știre importantă: Vestea răspândită în toate straturile populației, că restabilirea legăturii directe între Constantinopol și puterile centrale a servit în prima linie pentru a întări artileria dela Dardanele cu noi baterii cu motoare, cari au și sosit la fața locului — a mărit și mai mult încrederea în puterea de rezistență a forțelor turcești la Dardanele și Gallipoli.

Ziarul »Tasvir i Elkier« scrie că tunurile austro-ungare de 24 și 30.5 centimetri, au fost cei mai puternici factori în războiul actual, și izbânzile reputate cu ele la Liege, Anvers în Carpați și Polonia, ne dă credință că a venit ceasul răfuiei supreme a Turciei cu puterile Ententei.

— Turcii fugăresc mereu pe englezii bătuți în Mesopotamia. Au ocupat localitatea Bagh Kale în ținutul ocupat până acum de englezi. Turcii au scufundat 3 monitoare engleze, au capturat un monitor și șlepuri dușmane cu multe provizii și cantități de muniții.

La Constantinopol domnește mare entuziasm pentru aceste succese.

La Dardanele sînt lupte violente cu bombe și mine. Un vapor de transport englez a fost lovit de granate la Kemiklik Liman.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapest, VII., Ilka-utcza 36 se poate comanda broșura:

Ajutorul de stat pe seama familiilor celor înrolați.

Prețul cu portpostal împreună numai 20 fileri.

Cuprinsul:

1. Cine este îndreptătit să primească ajutor?
2. Cine n'are drept la ajutor?
3. Cei îndreptățiți la ajutor.
3. Ajutorul zilnic pentru întreținere și chirie.
4. De când până când urmează să se plătească ajutorul?
5. Cât face ajutorul la zi pentru fiecare membru de familie?
6. Unde și cum trebuie să se ceară ajutorul?
7. Remedii de drept. — Plătirea ajutorului.
8. Plătirea taxelor când cel îndreptătit la ajutor se mută în alt sat sau oraș.

Știrile zilei

KITCHENER

N'a făcut deloc minune

Cu înalta-i misiune...

La Atena, Kitchener

Ci s'a n'nois plouat, mon cher.

Că se zice Kitchener

La 'nceput era lejer

Și la un pahar de vin

Î cânta lui Constantin:

»Eu iubesc, Gheorghe iubeste.

Tară nî se prăpădește

»Eu iubesc pe Constantin

Și Gheorghe m'a trimis să vin.

Constantin i-a zis așa:

»Mulțumesc, Măria Ta,

Eu pentru o dragoste

Nu 'mî bag țara 'n pacoste.»

Satyros

O nouă amânare a înrolării glotașilor

Ministrul de honvezi în înțelegere cu ministrul de interne au hotărât ca glotașii noi revizuiți și asentați în lunele Octombrie și Nov. să fie înrolați nu la 6 Dec. ci la 15 Decembrie.

Votul universal iarăși la ordinea zilei în Ungaria

Partidul 48-ist și independenței a ținut o conferința la Budapesta. Conte Mihail Karoly, președintele acestui partid a declarat că partidul 48-ist voiește să aducă iarăși la ordinea zilei problema votului universal. Partidul trebuie să se ocupe în parlament și cu chestiunea scumpirii traiului și cu chestiunea libertății presei.

Ungaria de sud nu mai e zonă de război

Când a început ofensiva contra Serbiei, comitatul Timiș a fost împărțit într-o zonă interioară și o zonă exterioară de război. Acum ministrul de interne ungar, Sandor, a telegrafiat comisarului guvernamental Ioanovich după care Ungaria de sud încetează să mai fie considerată ca zonă de război dela 1 Decembrie.

Pentru călătoriile în Ungaria de sud — nu mai e nevoie de permisiuni militare ci e suficientă o legitimație eliberată de poliție.

Se interzice fabricarea pânișoarei albe în Ungaria

Monitorul oficial ungar publică o ordonanță a guvernului prin care se oprește pentru toată Ungaria, începând cu 10 Decembrie, fabricarea de chifle, zimble, pânișoare din făină de grâu sau amestecat cu secară sau orz. Abateri dela această dispoziție vor fi pedepsite cu o amendă până la 600 cor. sau închisoare până la 2 luni.

Un fiu își împușcă părintele

La Viena s'a întâmplat ieri o dramă în mijlocul orașului. În strada Favoriten, un bătrân de 46 ani a fost urmărit de un tânăr de 16 ani. La un moment dat acesta descarcă asupra celui dintâi 2 focuri de revolver în spate. Atentatorul care voia să fugă a fost prins și dus la poliție. Acolo a declarat că e fiul aceluia pe care voia să omoare. Se numește Peter Klauda, și trăiește de ani în dușmănie cu tatăl lui — fiindcă acesta din urmă e bețiv, cheltuiește toți banii și își lasă familia în mizerie. Bătrînul Stefan Klauda, are numai câteva răni ușoare și a fost eliberat din spital.

Primul tren express Berlin—Constantinopol,

după o întrerupere de 16 luni cât timp a durat războiul, va circula săptămâna viitoare. Un tren va porni din Constantinopol, altul din Berlin și se vor întâlni la Timișoara unde se va sărbători cu o solemnitate deosebită acest eveniment. Din Germania au pornit acum în Turcia 10 locomotive și 200 vagoane de marfă pentru a transporta enorme cantități de material brut și articole alimentare din Anatolie.

Introducerea cartelei de pâine în Budapesta?

În ședința de Vineri a Consiliului comunal din Budapesta s'a citit un rescript al ministrului de interne, prin care guvernul anunță ca necesar introducerea cartelelor de pâine. A luat cuvîntul consilierul Vaszonyi care a combătut cu asprime acest proiect al guvernului ungar, arătând că e absurd să se introducă numai în Budapesta cartele de pâine. Așa o măsură se poate introduce numai în toată Ungaria — și ar fi tot o măsură rea, căci și pâinea se va sustrage atunci unei părți din proletariatul ungar.

Redeschiderea operei populare din Budapesta

a fost hotărîtă de comună, după ce tratativele cu un consorțiu de capitaliști cari voiau să ia în arendă acest stabiliment de artă n'au reușit — comuna a decis să administreze în propria-i regie Opera populară, însărcinând pe consilierul comunal dr. Eugen Markus, cu conducerea acestei întreprinderi artistice. Se vor da concerte populare, filarmonice, reprezentații de opere și operete date de trupe din alte teatre din Budapesta sau Viena. O trupă stabilă nu va avea această operă. Prețurile de intrare la reprezentații normale vor fi — locul cel mai scump 5 coroane, cel mai ieftin 50 fileri.

De ce a plecat o comisiune Română la Petrograd

Ziarul »Argus« dă următoarele interesante amănunte asupra rostului unei comisiuni române care se găsește acum la Petrograd:

Când transportul mărfurilor din străinătate pentru România și în deosebit pentru armata română devenise imposibil prin Germania și Austro-Ungaria, guvernul român a alcătuit o comisiune care a fost trimisă la Londra și Paris, ca să se ocupe cu aprovizionarea articolelor de care se simte lipsă mare în țară, și să organizeze aducerea lor la Salonic, de unde parte via Salonic, via Bulgaria să fie aduse în România.

Comisiunea aceasta, compusă din ingineri distinși și medici eminenti, a stat foarte multă vreme prin Paris și Londra, unde a și făcut cumpărături însemnate. Dar parte din aceste cumpărături, sau au fost greșite — cum este cazul unui articol luat drept altul și care face obiectul glumelor prin multe cercuri comerciale și industriale — sau au sosit prea târziu la Salonic, unde au fost surprinse de războiul bulgăro-sîrb și nu mai pot fi aduse de acolo.

Una din pricinile acestui rezultat al activității zisei comisiuni este tocmai modul cum a fost alcătuită.

Dacă comisiunea de care vorbim ar fi fost compusă din mai mulți comercianți, cărora putea să li se atașeze ca experți un inginer și un medic sau un farmacist, sîntem siguri că mărfurile cu care, de bună credință și cu cele mai bune intenții ministerul comerțului voia să aprovizioneze țara, ar fi fost aduse în țară la timp și într-o adevărată supra abundență.

Dar în fine, Salonicul e închis pentru România, iar mărfurile aflate acolo cu destinația pentru statul său comerțul român, nu pot fi aduse în țară. — Ce face guvernul? El numește o nouă comisiune care să se ducă de astădată la Petrograd și de acolo la Londra pentru ca:

1) să trateze mijloacele prin care s'ar putea aduce mărfurile din Salonic prin Rusia (marea Mediterană, oceanul Atlantic, marea Nordului, coastele Norvegiei și ale Finlandei până la portul rus Arhangelsk.)

2) Să trateze cumpărarea unei noi cantități de mărfuri.

După mai multe zile de tatonări și încercări de a ști în ce direcție să se orienteze pentru a se lămuri asupra modului cum să-și îndeplinească scopul misiunii, comisiunea s'a adăsat la trei birouri de expedițiuni din Petrograd și anume la firmele Gerhard et Comp, Hepener și Forostovski. D-l Forostovski este membru în comitetul bursei din Petrograd și a dat membrilor comisiunii române toate lămuririle cerute. Dsa a arătat că mărfurile noastre din Salonic ar putea fi aduse în Rusia prin două puncte: sau prin Arhangelsk sau prin Vladivostok.

Va să zică, după ce mărfurile vor ocoli pe apă tot sudul, apusul și nordul Europei și vor ajunge în fine la Arhangelsk; după ce, profitând de un timp de desgheț, vasele vor putea acostă, mărfurile vor trebui descărcate și încărcate în vagoane mici, pentru ca la Vologda să se facă o nouă descărcare și încărcare în vagoane mari. Cheltuielile acestor manipulațiuni vor fi enorme și casa Forostovski a declarat ele nu se pot calcula dinainte cu nici un fel de aproximație nici pentru unițiți, nici a forfait.

Din Vologda trenul merge la Petrograd, de unde prin Moscova poate veni via Kuks-Odessa, sau prin Kiev la Kișinău-Ungheii.

Nu mai mărfurile aflate la Salonic pentru România reprezintă vr'o cinci mii vagoane românești, sau vr'o trei mii rusești, ele fiind mai mari.

Așa fiind, oricine își poate face o idee de dificultățile ce sînt pentru realizarea proiectului pentru care s'a dus comisiunea română la Petrograd.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu.

Foaia Poporului Român Bpest Ilka-u 36

Rugăm pe toți aceia, cari ne trimit bani, să scrie în toate ocaziunile pe couponul mandatului că pentru ce trimit banii și dacă sunt abonați vechi, ori noi.

Dela Administrația ziarului
„Foaia Poporului Român“
BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36
se pot cumpăra următoarele cărți:

Rugăciuni pentru soldați
cu binecuvîntarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali) și Dr. Valer Frențiu (pentru greco-catolici).

Prețul: 1 exemplar cu porto postal 10 fileri;

50 exemplare cu porto postal 3 cor. 20 fileri;

100 exemplare cu porto postal 5 cor. 30 fileri.

Epistolia Domnului
(carte legată) cu porto postal 45 fileri.
Visul Maicii Domnului
(carte legată) cu porto postal 45 fileri.